

К 69/С 97

120000867957

ГРАДСКИ КОМИТЕТ НА БКП
ГР. РУСЕ

СЪСТОЯНИЕ И ПЕРСПЕКТИВИ
НА ЖИЛИЩНОТО СТРОИТЕЛСТВО
В ГР. РУСЕ

РУСЕ 1970 г.

K 211.1-1 + K44

**Състояние и перспективи на
жилищното строителство в
гр. Русе**

(Доклад, изнесен на пленума на
градския комитет на БКП — Русе,
на 20 март 1970 г.)

Русе, м. март 1970 г.

Регионална библиотека
"Любен Каравелов"

120000867957

447433

69
294

Другарки и другари,

Генералната линия на Българската комунистическа партия винаги е била и ще бъде все по-пълно да се задоволяват материалните и културни потребности на трудовете хора от нашата страна. Ярکو доказателство за това е двадесетгодишният перспективен план за развитието на народното стопанство, който бе приет на Осмия партиен конгрес и по-нататък бе доразвит и конкретизиран от Деветия конгрес и последвалите го пленуми.

Успешното изпълнение на производствените задачи през четвъртата и изтичащата пета петилетка осъществиха заплапувания ръст на националния доход, което е важно условие за разширяване на социалистическото възпроизводство и за повишаване на реалните доходи на трудещите се у нас.

Заедно с това се създадоха благоприятни условия за постепеният преминаване на трудовете колективи към петдневна работна седмица, за построяването на нови просторни жилища за нашите специалисти, производственици, служители и др.

Нашата Партия и народната власт винаги са отдавали изключително голямо значение на въпросите на жилищното строителство, грижили са се и се грижат за осигуряване на все по-добри условия за живота на своя народ.

Тази голяма загриженост е особено ярко изразена в Директивите на Осмия конгрес. Там е записано: „През следващото десетилетие жилищното строителство трябва да получи такива мащаби, че към 1980 г. средно на член от семейство за градското и селско население да се падат по около 16 м² жилищна площ“.

А въз основа на перспективния план на Деветия конгрес се постави конкретната задача пред строителите — до края на 1970 г. в страната да се построят 9 милиона м² жилищна площ.

За да бъде, обаче, успешно изпълнена тази огромна задача, трябва уверено да се върви по пътя на техническия прогрес, като се разшири и укрепи материално-техническата база на строителството, като бъдат внедрени комплексна ме

ханизация, като бъдат още по-пълно използвани стомано-бетоновите конструкции и стенни панели, които в сравнение с 1965 г. следва да нараснат 3,2 пъти, необходимо е да се увеличи използването на пластмасите с леките пълнители в жилищното строителство.

Пред строителните колективи сега с още по-голяма сила стои изискването на базата на индустриализацията на жилищното строителство, на подобряване организацията на работа, постоянно да се повишава производителността на труда, да се снижава себестойността на строителните работи и да се скъсват сроковете на пусковите жилищни обекти.

В изпълнението на тази линия на Централния комитет на Българската комунистическа партия, трябва да отчетем, че жилищното строителство в Русе достигна значителен ръст през последните няколко години.

Докато през третата петилетка бяха изградени 1151 апартамента, то през четвъртата петилетка техният брой до стигна 4162. А само през четирите години на петата петилетка бяха построени 3887 апартамента.

Предвидено е само през тази година още 1588 семейства да получат нови жилища. Така общият брой на построени апартаменти през тази петилетка ще достигне 5475 броя.

Тези успехи на нашия град са резултат на подобрена организация в работата на районите: „Жилищно строителство“, „Индустриално строителство“ и ЗСКИ.

Първият район бе създаден през 1960 г. с предназначение да извършва само жилищно строителство по традиционния монолитен начин, вторият, който започна да функционира в началото на 1964 г., стана база за техническо развитие на Държавната строителна организация в нашия град.

Повече от едно десетилетие Русе върви по пътя на индустриализацията на жилищното строителство и постигна не малки резултати в това отношение. В продължение на 7—8 години, по утвърдената номенклатура за 8-етажни ЕПЖС, която бе разработена от колектива на Районна проектантска организация в Русе, сега се изпълнява жилищно строителство във всички неземетръсни райони на страната: Варна, Бургас, Плевен, Габрово, Сливен и други градове.

Радостен е и фактът, че русенските строители станаха

пионери в страната по изграждането на жилищни блокове по едропанелен начин и пълзящ кофраж. Чрез тези способи беше изграден жилищният комплекс „Здравец“, който е един от най-големите у нас. В него сега живеят около 15 000 жители.

През 1969 г. по индустриален начин бяха построени 48,7%, а по монолитен — 51,30% от общия брой жилищни сгради.

Положителна роля за нарастването на изградените жилища през последните няколко години изиграха решенията на градския комитет на Българската комунистическа партия, приети през м. май 1966 г., за подобряване бита на работниците и служителите. Тези решения призоваха партийните и стопанските ръководства на по-голямата част от предприятия и организациите да положат много усилия и да осигурят обем и средства за изграждане на жилищни блокове и общежития за техните колективи. Трябва да отчетем, че са постигнати положителни резултати в това отношение. Само за три години са построени 696 ведомствени жилища и общежития с 3310 легла. Градският комитет на Българската комунистическа партия изказва благодарност на партийните и стопански ръководства на ККЗ „Ив. Димитров“, ДНЗ „Л. Таджер“, КЗ „9-ти септември“, „Трансстрой“, „Пристанищно управление“ и „ВИММЕСС“, които с чест изпълняват решенията на комитета за подобряване бита на техните работници и служители.

1970 година поставя още по-големи изисквания пред строителите от нашия град. Общият обем на ведомственото жилищно строителство ще нарасне на 2760 х. лв. Сега в строеж са 1422 апартамента и общежития с 1680 легла. В процес на изграждане са жилища на ТЕЦ — Русе, ТЕЦ — за пад, заводите „Жити“ и ККЗ „Ив. Димитров“, предприятията „В. Пискова“, „Дун. коприна“, „Арда“, ДСО и други.

Нашето развитие изисква за в бъдеще ведомственото жилищно строителство още повече да се разширява и укрепва. Ето защо е необходимо градският комитет на БКП да окаже помощ и повишава възискателността си и на тези предприятия и организации, които все още не са проявили инициатива за това или пък направеното от тях е съвсем незначително, какъвто е случаят със заводите „Н. Киров“, „Г. Генев“,

„Г. Димитров“, „П. Караминчев“, „Мелнични машини“ и др. Време е ръководителите на тези колективи да направят всичко необходимо, за да бъдат изработени перспективните планове и упорито да последват примера на предприятията, които постигнаха много добри успехи в това отношение.

Пред градския комитет на БКП, партийните и стопански ръководства на колективите от всички отрасли на народното стопанство, особено тези, които се занимават с жилищно строителство на територията на града, и сега стои задачата, която постави Юлският пленум на Централния комитет на БКП — радикално да бъде решен жилищният проблем, който е един от изостааналите сектори в областта на социалната ни политика.

*
* *
*

Другарки и другари,

Въпреки немалкото успехи, които постигнахме в областта на жилищното строителство, ГК на БКП оценява, че направеното е крайно недостатъчно. Това ясно се разбира, като се анализира какви са нуждите от жилища, които са построени досега и какви са темповете на жилищното изграждане.

Жилищният фонд на гр. Русе, оставен в наследство от буржоазната власт, е малък, износен и не отговаря на съвременните изисквания. Бързото икономическо развитие на града след Априлския пленум на ЦК на БКП (1956 г.) и особено през последните десет години привлече голям брой работници и служители, поради което от 57 838 жители през 1946 г. в края на 1969 г. Русе нарасна на 151 501 човека.

Жилищният фонд за същия период се увеличи с 16 271 жилища и възлиза общо на 34 490 бр., което представлява 8,4 кв. м на жител, докато този показател средно за градовете в страната е 9,3 кв. м. Това изоставане основателно ни тревожи. През 1969 г. в ДСК — Русе са регистрирани 11 970 вложители за жилищно строителство. Годишно техният брой се увеличава с 1000 вложители. По предварителни разчети за периода 1970—75 година те ще нараснат на 18 000. Само за обезщетение на собствениците на отчуждените имоти за жилищно строителство и мероприятия на ГНС ще бъдат необходими около 6000 жилища. А досегашната

практика показва, че собствениците на застроените терени получават 30—40% от новостроящия се жилищен фонд. Ето защо, за да обезпечим нуждаещите се граждани, са необходими 24 000 жилища.

Ясно е, колко големи са нуждите от жилища в гр. Русе.

Нека разгърнем сега страницата на построените жилища. По петилетки техният брой е следният:

през III петилетка — 1151 апартамента

през IV петилетка — 4162 апартамента

през V петилетка — 5475 апартамента

Ето какво показват данните за последната петилетка:

години	1966	1967	1968	1969	1970	Всичко
построени						
апарт. бр.	749	921	1166	1051	1588	5475

От таблицата се вижда, че построените апартаменти през годините на петата петилетка са много малко. При този темп на строителство са необходими 30 години за задоволяване нуждите от жилища. При това, взаимоискателите, които са вложили средствата си в ДСК, ще получат жилища едва след 10—12 години.

На диаграмите на стр. 44 и 45 е показано нарастването на нуждите от жилища и построените такива. Ясно се вижда разтварянето на ножицата, т. е. голямото несъответствие между необходимите и построените апартаменти.

По тази причина през последните години жилищният проблем се превърна не само в остър социален, но и в политически въпрос. Това се потвърждава и от многото заявления за жилища в ГНС, от увеличаващия се брой на вложителите за жилищно строителство. В последните години вече няколко пъти по-големи или по-малки групи русенски граждани ходят в местните и централни органи и поставят много настоячиво въпроса за жилищата. С всяка година растат списъците на крайно нуждаещите се от квартири, без да могат за 2—3 години да бъдат удовлетворени.

Фактът, че все още много семейства в града нямат жилища, говори красноречиво пред какъв голям и сложен социален и политически проблем сме изправени. Именно този проблем — голямото изоставане на строителството, което напъл-

но не съответствува на нуждите от жилища, ни накара да поставим въпроса за жилищното строителство на пленум на ГК на БКП.

В областта на жилищното изграждане трябва да извършим решителен прелом, да разгледаме нашата работа, да анализираме причините за досегашните ниски темпове на строителство и да набележим решителни мерки за неговото подобряване, да съставим програма, която ще ни изведе от затрудненото положение, в което се намираме сега, да извършим прелом, който ще позволи да изменим тенденцията за разтваряне на ножицата между нуждите и постиженията, да създадем тенденция за нейното затваряне и във възможно най-кратки срокове да я затворим, както това е показано в диаграма № 3, с което ще изпълним Директивите на Партията.

При сравняване на построените жилища в Русе с други големи градове в страната за периода 1965—1969 г. и плана за 1970 г., картината е следната

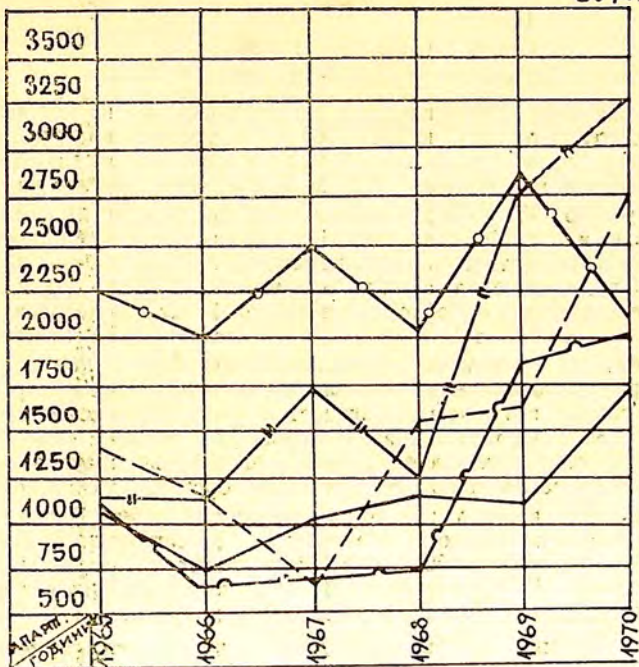
ТАБЛИЦА

За построените апартаменти в някои градове на страната за периода 1965—69 година и предвидените за строителство през 1970 г.

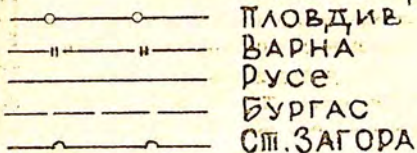
Градове	1965 г.	1966 г.	1967 г.	1968 г.	1969 г.	1970 г.
1. Пловдив	2147	1804	2325	1768	2874	2020
2. Варна	1073	1015	1584	1195	2657	3237
3. Бургас	1264	1010	654	1382	1463	2590
4. Ст. Загора	1026	593	691	748	1299	1658
5. Русе	915	749	921	1166	1051	1588

ДИАГРАМА

ЗА ПОСТРОЕНИТЕ АПАРТАМЕННИ ПРЕЗ ПЕРИОДА 1965-70
В ГРАДОВЕТЕ: ПЛОВДИВ, ВАРНА, РУСЕ, СТ. ЗАГОРА И БУРГАС

ЛЕГЕНДА:

За по-голяма яснота при анализа на темповете на жилищното строителство в посочените градове посочваме броя на жителите им в края на 1968 година.

Пловдив	—	236 627	жители
Варна	—	206 297	„
Бургас	—	126 533	„
Стара Загора	—	103 853	„
Русе	—	144 000	„

Данните в таблицата и тяхното графическо представяне убедително говорят, че през 1965 г. построените жилища във Варна, Бургас, Ст. Загора и Русе са в границите между 915—1264 броя. В следващите години Бургас, след известно намаляване до 1967 г., бързо набира темп към рязкото им увеличаване и през 1969 г. достига 1463 апартамента. Главна причина за този ръст са голямото незавършено строителство през 1968 г., значителният обем на ведомствено жилищно строителство във връзка с Нефтохимическия комбинат и подобряването на организацията на работа в строителството. Положението във Варна е най-положително. През 1966, 1967 и 1968 г. са изградени големи мощности за едропанелно жилищно строителство, и е създадена възможност за много бързи темпове на развитие. Към това трябва да прибавим и големия обем на ведомствено строителство. Най-голямо значение, обаче, за тези успехи на Варна има структурата на организацията и подобряването на ръководството на строителството. Във Варна панелното строителство се извършва от Домостроителния комбинат, който през 1969 г. е произвел, монтирал и окончателно завършил 1595 апартамента. Предвидено е през 1970 г. комбинатът да завърши 2124 едропанелни жилища.

Този опит на варненските домостроители е изключително полезен за нас. Във връзка с подготовката на настоящия пленум група специалисти и работници на ГК на БКП и ГНС посетиха посочените градове, запознаха се със състоянието на жилищното строителство в тях и преценяват, че най-големи успехи в това отношение са постигнати във Варна. Ръководствата на ДСО — Русе, двата жилищни района, ЗСКИ и всички, които имат отношение към изграждането на жилища в Русе трябва да използват най-рационално варненския опит.

Темповете на жилищно строителство в Пловдив и Стара Загора не се отличават много от темпа на Русе и на тях подробно няма да се спираме.

* * *

Другарки и другари,

Нека разгледаме как е изпълнен планът на жилищното строителство в гр. Русе за 1969 г., как е подготвен планът за 1970 година и какви предпоставки са създадени за неговото изпълнение и преизпълнение.

През 1969 г. по плана за държавно, групово-кооперативно, ведомствено строителство и по стопански начин следваше да се изпълни обем за 8216,1 х. лв. и да се завършат 1107 бр. апартаменти. В действителност в края на отчетната година извършеното жилищно строителство възлиза на 8303,6 х. лв. и са завършени 1051 бр. жилища. Следователно, планът по обем е изпълнен 101,1%, а по пуск — 95%.

Изпълнението на плана е дадено в следващата таблица:

Вид строителство според инвеститора	апарт. в строеж	обем — 1969 г. в х. лв.		% на из- пълнението	пуск, броя апартаменти	
		план	отчет		план	отчет
1. Държавно с-во	348	1303,5	1326,7	101,7	212	156
2. Групово-коопер.	1702	5262	4190,8	80	491	491
3. Ведомствено и ЖСК	798	1050,6	2186,1	208	316	316
4. По стоп. начин	104	600	600	100	88	88
В с и ч к о:	2952	8216,1	8303,6	101,1	1107	1051

От таблицата се вижда, че по плана за държавно жилищно строителство е предвидено да се извършат строителни и монтажни работи за 1303,5 х. лв. и да бъдат завършени 212 бр. апартаменти. В действителност отчетеното строителство възлезе на 1326,7 х. лв., което прави 101,7%, бяха завършени и влязоха в експлоатация 156 бр. жилища. Останали неизпълнени 56 бр. апартаменти, от които на ЖБ „Гео Милев“ — 26 и на „Ленин-II-2“ — 30 ап. Вина за това

имат проектантът и инвеститорът, които до последния момент извършваха уточнявания и промени по свързването на „Гео Милев“ със стария жилищен блок, но най-голяма е вината на Жилищния строителен район. Ръководството на района още от лятото предлагаше пускът на „Гео Милев“ да се отложи за 1970 г., поради недостатъчна работна ръка. Тяхното предложение не се прие и когато им беше обезпечена работна ръка (даже повече), те не съумяха да създадат необходимата организация. За жилищния блок „Ленин—II—2“ имаше пълна възможност да бъде завършен и предаден в срок, но поради подценяване на някои въпроси, въпреки предупрежденията, ръководството на района не изпълни дадената дума да предаде този обект в срок. Другарите Ив. Коджаков — началник на района, и Ради Радев — партийен секретар, трябва да си направят изводи за това положение. Изводи трябва да си направят и другарите М. Николов — зам. председател на ГНС, и Ф. Попова и инж. Златев от СУ „Жилищно изграждане“ затова, че за „Ленин—II—2“ още не е доставен комплексно асансьора.

През 1969 г. беше извършено жилищно строителство на ведомства и извънпланови ЖСК. По план техният обем възлиза на 1050,6 х. лв., а извършеното строителство достига 2186,1 х. лв. Следователно тук планът е изпълнен 208%. Преизпълнението с 1136 х. лв. се дължи на това, че бе работено на ЖСК „Строител“, „П. Д. Петков“, „Радецки“, „Комсомолец“ и „Жданов“, които не са включени в плана и на които бе извършено строителство за 1080 х. лева. Ако се изключи това извънпланово строителство, планът за ведомственото жилищно строителство е изпълнен 105%. Предвидените 316 бр. жилища са завършени и предадени в срок.

За 1969 г. по плана на ГНС, ДСО — Русе трябваше да изпълни групово-кооперативно жилищно строителство в размер на 5262 х. лв. и да завърши 491 бр. жилища. Изпълнението е 4191 х. лв. или планът е изпълнен 80% и са завършени 491 бр. апартаменти. Следователно, не е изпълнено жилищно строителство за 1071 х. лв., въпреки стопроцентовото изпълнение на пусковия срок. По райони неизпълнението е следното:

район „Жилищно строителство“	— 225 х. лв.
район „Индустриално строителство“	— 846 х. лв.

Причината за това е, че усилията на ръководствата на строителното обединение и жилищните райони бяха насочени към голямо преизпълнение на извънплановите обекти, за сметка на някои планови. Ние нямаме нищо против да се преизпълнява жилищното строителство, още повече, че по-голяма част от извънплановите ЖСК са на строители, което е разрешено и ще спомогне да се подобрят битовите условия на работниците и служителите, но това трябваше да стане за сметка на голямо преизпълнение, а не за сметка на групово-кооперативното строителство. Трябва да припомним устно и писмено обещание на другарите П. Милков и Д. Христов, че ще се преизпълнява жилищното строителство с не по-малко от обема на извънплановите обекти. Такова обещание е дадено и за 1970 г. и дължим да заявим, че няма да го забравим и ще държим за неговото изпълнение.

През 1969 г. от страна на ГК и отдел „Стопански“ беше провеждан системен контрол и бе оказвана помощ по въпросите на жилищното строителство. Трудно е да изредим сега всички срещи с ръководствата и колективите, които се правиха, оперативките по обекти, конкретните препоръки и помощ. Резултати от тази съвместна работа има, но ние не сме доволни. Ако всички уточнявания и графици, които набелязвахме бяха изпълнени, картината по жилищното строителство щеше да бъде съвсем друга.

Другари,

Нека се опрем съвсем накратко на плана за жилищното строителство за 1970 година.

Общият обем за годината възлиза на 10722 х. лв., в процес на изграждане ще бъдат 4342 апартамента при пусковост 1588 бр., т. е. с 537 апартамента повече от завършените през 1969 г. Това е една трудна, но изпълнима задача, при условие, че има добра подготовка и нормална организация на работа. Това така ли е, обаче?

Ние искаме да споделим тревогата си на пленума, която се изразява в следното:

1. По видове технологии планът се разделя така:

	обем х. лв.	пуск бр. апарт.
монолитно	4221,3	747 в т. ч. 88 по стопански начин
пакетно повдигани плочи	1322	180 в т. ч. 60 към Инду- стриален район
едропанелно	3897,7	541
пъзлящ кофраж	881	120

От табличката се вижда, че е предвидено обемът и пускът на монолитните жилища да бъдат много големи. Те ще се изпълняват от Жилищния район, който изгражда и жилищата по метода на пакетно повдигани плочи, или общо районът през годината трябва да предаде 779 апартамента. Като имаме предвид механизацията за довършителните работи, с която разполага районът, организацията на неговата работа и големият обем нежилищно строителство, което той има да изпълнява (жило „Здравец“ и др.) смятаме, че районът може да реализира такъв напрегнат план само при изключително стройна организация на работа и голяма помощ от страна на Обединението. Производствената година районът започна много лошо, като допусна освобождаване на работници, пускането им масово в отпуски и др., което ни кара да се съмняваме, че при такава организация ще може да се справи с този напрегнат план. Добре ще бъде пленумът да чуе мнението на другарите Коджаков и П. Милков по тия въпроси.

От друга страна планът на едропанелното строителство предвижда през 1970 г. да се монтират около 700 апартамента. Като имаме предвид капацитета на ЗСКИ да произведе елементи за 900—1000 апартамента, смятаме, че това положение е недопустимо. Какво ще правим? Заводът ще работи с непълнен капацитет ли, ще спира ли, защото няма да има къде да се монтира произведената продукция, или ще я складира, без да разполага със складове? Предлагаме пленумът да вземе отношение по този въпрос. Тогава, когато се намираме при голяма жилищна криза смятаме, че не е допустимо да не се използват напълно мощностите, с които разполагаме. Този въпрос беше поставен много сериозно и пред

Координационния съвет към ГНС, но все още той не е решен. Редно е ИК на ГНС да обезпечи площадки и средства за още 300 апартамента.

2. Планът по пусковост по тримесечия се разпределя така:

	I трим.	II трим.	III трим.	IV трим.
бр. апарт.	108	260	741	479
%	6,8%	16,4%	46,8%	30%

От табличката е ясно неравномерното разпределение на завършването на жилищата по тримесечия. Да се предадат 741 апартамента през III тримесечие и 479 през IV виждаме като много трудно изпълнима задача. Необходимо е строителните райони да преразгледат плана и ускорят завършването на някои обекти през II-то тримесечие.

* *

Другарки и другари,

На всички присъстващи на този пленум, а и не само на присъстващите тук, е добре известно, че органите и организациите, които се занимаваме с жилищно строителство много остро сме критикувани от гражданите на Русе и от висшестоящите организации. Тази критика е правилна и необходима, и тя ни помага като ни накара да анализираме състоянието на жилищното строителство в града и потърсим изход от създаденото крайно затруднено положение.

Причините за това са много. Една част са обективни, но главно са субективните причини. Вярно е, че не стигат средствата и обемът за жилищно строителство, но като се върнем няколко години назад, виждаме, че жилищните райони не са си изпълнявали плана. Например изпълнението на плана на район „Индустринлно строителство“ през 1966 г. е 96,7%, през 1967 г. — 99,3%, а през 1969 г. — 98,6%. Жилищният район по обем не е изпълнил плана само за 1968 г. — 99,7%, обаче по пуск нито една година не е предал плануванияте жилища.

Многократно, когато сме искали повече средства за строителство ни е заявявано от централните органи, че ако изпълняваме плана, средства ще ни дадат. Ние, обаче, не можем да го преизпълняваме, въпреки желанието и необходимостта. Защо това е така?

За да изясним причините, е необходимо да анализираме факторите, които определят нашите възможности за жилищно строителство. А тези фактори са:

1. Мощностите, с които разполагаме;

2. Площадките, терените на които строим, а те са свързани с решаването на градоустройствените и архитектурни проблеми на града, подготовката за строителство — срочно-то и качественото разработване на заданията и проектите;

3. Трудовите ресурси, с които разполагаме, тяхното ефективно използване, организацията на строителството и техническия прогрес.

Нека разгледаме поотделно тези фактори:

1. Колко жилища могат да се построят, зависи от мощностите с които разполагаме. Искаме ли да извършим прелом в жилищното строителство, преди всичко трябва да обезпечим необходимата материално-техническа база. За голямо съжаление, обаче, въпросът за мощностите досега не е стоял пред ГК на БКП, ИК на ГНС, СУ „Жилищно изграждане“, ДСО, ЗСКИ и др. През 1969 и 1970 г. в зависимост от технологиите на строителство разполагаме със следните мощности:

— монолитно, досега сме строили годишно по 500—600 апартамента и повече не можем да строим, поради голямата трудоемкост, малката производителност и недостатъчната строителна работна ръка в Русе. Тези мощности сме използвали и ще използваме за строителство на застроени терени;

— пакетно повдигани плочи — разполагаме с 2 инсталации с общ капацитет 450—500 апартамента годишно, от които едната влезе в експлоатация през 1969 г., а през 1970 г. трябва да се експлоатира и двете;

— пълзящ кофраж — индустриалният район има 3 инсталации, всяка от които има годишен капацитет 180 апартамента. Досега за жилищното строителство беше използвана само едната инсталация. Поради намаления обем на силозите за зърно и увеличения обем на жилища през 1970 г. може и трябва и втората инсталация за пълзене да се използва за жилищно строителство;

— производството на едри панели досега се извършваше от ЗСКИ — посредством инсталация с годишен капацитет

450 апартамента, която е много стара и износена. През ноември 1969 г. влезе в експлоатация нова инсталация, която има капацитет теоретически 1425 апартамента, но фактически е постигнат капацитет във Варна със същата инсталация не повече от 1000 апартамента годишно.

На 22. I. 1970 г. комисия от специалисти от ДСО—СБКИ—София е извършила измерване и е определила капацитета на инсталацията — 600 ап/годишно. В ЗСКИ има направени разработки за реконструкция на същата в два етапа. След реконструкцията през първия етап годишно ще се произвеждат 1000 ап/годишно, а през втория етап — 1500 апартамента. Първият етап трябва да се осъществи още в началото на 1970 година, а вторият в края на 1970 г. и началото на 1971 година.

От казаното се вижда, че в края на 1969 г. сме разполагали с мощности за построяване годишно по около 500—600 апартамента по монолитен начин, 240—250 апартамента по метода повдигащи плочи, 180 апартамента чрез пълзящ кофраж и около 400—450 апартамента по панелната технология, или общо 1300—1550 апартамента. Като се има предвид, че някои от изградените мощности са нови и в началото не са достигнали пълния си капацитет и като имаме предвид, че използваните мощности дават пуск на апартаменти след една година е ясно, че 1300—1550 апартамента можем да имаме завършени едва в края на 1970 г., което се потвърждава и от плана за същата година.

През 1970 г. се предвижда увеличаване на мощностите с още една инсталация за пълзящ кофраж с годишен капацитет 180 апартамента, влизане в експлоатация на втората инсталация за пакетно повдигащи плочи с капацитет 240—250 апартамента и реконструкция на I етап на ЗСКИ с капацитет 900—1000 апартамента годишно. В резултат на това увеличение на мощностите годишният капацитет на жилищното строителство ще достигне 2150—2460 апартамента, които ще бъдат завършени през 1971 година. Реконструкцията на II етап на цеха за едри панели ще увеличи неговия капацитет до 1500 апартамента годишно.

Този анализ на мощностите е в съответствие и с плана за строителството през 1970 г., пуска на апартаменти през съ

щата година и незавършеното строителство, чийто пусков срок ще бъде през 1971 г.

Тези мощности определят темпа на развитие, който ще позволи в края на 1975 г. на жител в гр. Русе да се падат по около 10 кв. м, а през 1980 г. около 12 кв. м жилищна площ.

Разчетът показва, че този темп на жилищно строителство не позволява да бъдат удозлетворени нуждите на русенските граждани с жилища и да бъдат изпълнени Директивите на Осмия конгрес на БКП. Това налага в сравнително кратки срокове да се построят нови мощности за жилищно строителство. Още тази година трябва да се направи предложение за започване проектирането на нов цех за жилища с голяма заводска готовност с годишен капацитет минимум 1500 апартамента, който да се построи през 1972—74 година, а в началото на 1975 г. да влезе в експлоатация.

На базата на досегашните мощности за жилищно строителство и изграждането на предложените нови мощности за всички технологии предлагаме следната програма — концепция до 1975 г., която е представена в тази таблица:

Технологии период	Монолитно		Едропанелно		Пълз. кофраж		П П П		Общо	
	мощност % бр. ап.		мощност % бр. ап.		мощност % бр. ап.		мощност % бр. ап.		мощн. бр. ап.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1966—1970	2970	54,2	2085	38,2	240	4,3	180	3,3	5475	
1969	500	47,6	431	41,0	120	11,4	—	—	1051	
1970	749	47,20	539	33,95	120	7,54	180	11,31	1538	
1971	500	23,4	900	42,1	260	12,1	480	22,4	2140	
1972	500	19,2	1300	50,0	300	11,6	500	19,2	2600	
1973	500	17,4	1500	52,6	360	12,6	500	17,4	2860	
1974	500	17,4	1500	52,6	360	12,6	500	17,4	2860	
1975	500	12,3	1700	66,5	360	8,9	500	12,3	4060	
1971—1975	2500	17,2	7900	54,5	1640	11,3	2480	17,0	14520	

От таблицата се вижда, че предвиждаме рязко увеличаване на едропанелното жилищно строителство, както по абсолютни стойности, така и относително. Докато през петата петилетка неговият относителен дял към общия обем ще бъ-

де 38,2%, то през шестата петилетка се предвижда той да нарасне средно за петилетката на 54,5%, като през 1975 г. достигне 66,5%.

Относителният дял на монолитното строителство намалява, въпреки че абсолютно броят на апартаментите е постоянен — 500. Жилищата, изградени по метода пълзящ кофраж и пакетно повдигани плочи увеличават относителния си обем до 1971 г., когато ще бъдат завършени апартаменти при използването на пълния им капацитет, след което относителният им дял намалява, въпреки постоянния брой на апартаментите, поради изграждането на нови мощности за едропанелно строителство. В програмата не предвиждаме увеличаване мощностите по методите пълзящ кофраж и пакетно повдигани плочи, а само използването им до пълно амортизиране на съществуващите инсталации.

По такъв начин през шестата петилетка предвиждаме монолитно да се изградят 2500 апартаментата, едропанелно — 7900 апартаментата, чрез пълзене — 1640 апартаментата, и по метода пакетно повдигани плочи — 2480 апартаментата, или всичко за петилетката 14 520 апартаментата. Това е една голяма и трудна за изпълнение задача, която, обаче, трябва да осъществим, за да излезем от състоянието на жилищна криза в град Русе.

Относителният дял на всяка технология в динамика за периода на 5 и 6 петилетка е представен в следните диаграми на стр. 20 и 21.

Предвиждането на този голям ръст на едропанелното жилищно строителство не е случайно.

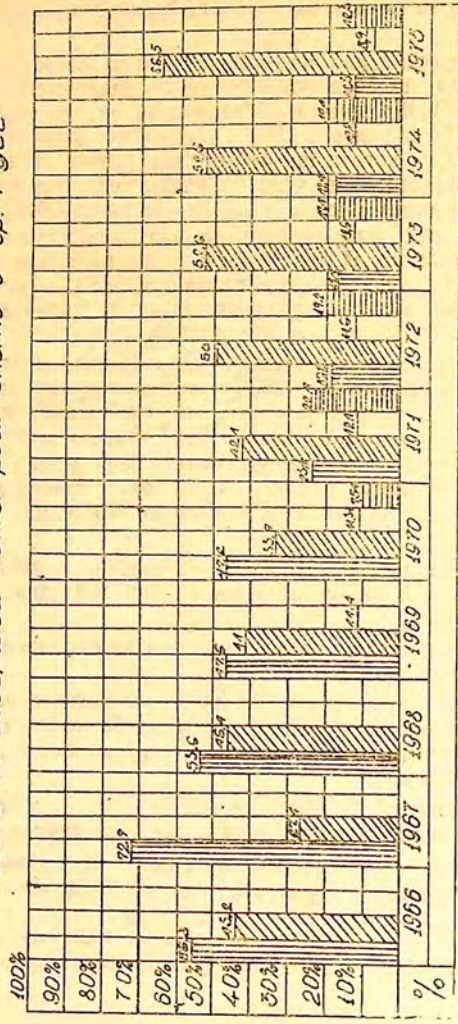
Едропанелната технология на строителство е най-прогресивна на съвременния етап на развитие. За нейната ефективност говори синтетичния показател — трудоемкост на единица построена площ.

Трудоемкостта за построяване на един апартамент с площ 72 кв. м по различни технологии е следната:

монолитно	— 1600 чов. часа = 22,2 чов. ч./м ²
пъл. кофраж	— 1400 чов. часа = 20,00 чов. ч./м ²
пак. повд.	
плочи	— 1380 чов. часа = 19,20 чов. ч./м ²
едропанелно	— 1070 чов. часа = 15,00 чов. ч./м ²

ДИНАГРАМА

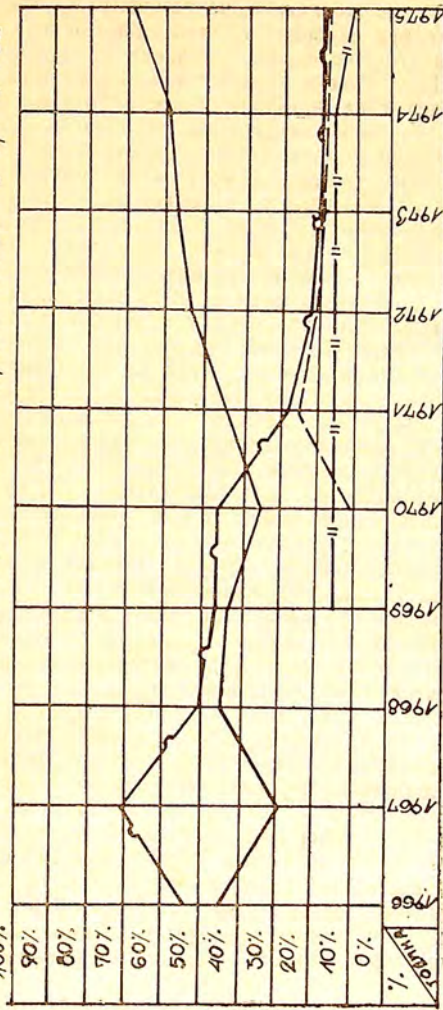
За процентното съотношение на Технологичте по които се извършва жил.строителств в гр. Русе

легенда
 многократно строителство
 едноразовно строителство
 полезни коздрж
 подвижни плочи

ДИАГРАМА

за процентното съотношение на технологиите
по които се изпълнява жили. строителство в гр. Русе

ЛЕГЕНДА

- Монолитно жили. с т.в.
- Едропанелно
- Повдиглаци плочи
- Пълзящ кофраж

Съществено е да отбележим, че резервите за намаляване трудоемкостта при едропанелната технология още не са използвани при нас. Заводската готовност на панелите, произведени в ЗСКИ — Русе е едва 40—45%, което показва, че много голям е делът на довършителните работи на обекта. Това обстоятелство много затруднява, забавя и оскъпява строителството. За да се измени този съществен показател — заводската готовност, е необходимо РПО да преработи номенклатурата за ЕПЖС така че проектът да обезпечава по-голяма заводска готовност, т. е. да бъде предвидена необходимата гладкост на панелите, скрити инсталации, заместване на мазилката с тапети, да се премахнат мокрите процеси на обекта, паркета да бъде заменен с други материали, монокристалната мозайка да бъде заменена с мозайчни плочи и др. Необходимо е ЗСКИ да обезпечи подобряване на качеството на панелите, за да няма дефекти, които да се скриват с мазилката и мозайките на обекта. При сегашната структура и организация не съществува стимул в ръководството на ЗСКИ, както за повишаване заводската готовност на елементите, така и за подобряване на тяхното качество, тъй като това се отразява отрицателно на производителността на труда. Освен това липсва заинтересованост и в ръководството на район „Индуриално строителство“ за ритмично изтегляне и монтаж на произвежданите елементи. Изходът от това положение е в обединяването на производството на панели, монтаж им, довършителните работи на обекта и пълно завършване на жилището до ключ в Домостроителен комбинат. Обединяването дейността на двете предприятия ще доведе до ускоряване и поевтиняване на жилищното строителство. В структурата на Домостроителния комбинат следва да се създадат съответни функционални отдели, като: проектантски, технологичен, технически прогрес и др. Чрез тях ще може да се работи за подобряване и усъвършенстване на някои елементи и възли на номенклатурата, за разнообразяване на типове проектите. Освен това в отделите ще се създават условия за внедряване на техническия прогрес в едропанелното жилищно строителство, чрез системни изследвания и търсения за усъвършенстване на технологичните процеси. Положителни в това отношение са примерите с Домостроителния комбинат № 2 в София, Домостроителния комбинат във Варна и други.

Създаването на домостроителен комбинат в Русе ще бъде едно от мероприятията за изпълнение решенията на Септемврийския пленум на ЦК на БКП за концентрация на производството.

От Окръжния комитет на БКП — Русе е направено предложение пред МСА за създаване в Русе на Домостроителен комбинат. Ние най-настойчиво поставяме този въпрос и от името на пленума на ГК на БКП предлагаме МСА да реши въпроса и в много кратък срок се създаде Домостроителен комбинат.

2. Втората група фактори, които определят възможности те ни за жилищно строителство са площадките, на които строим, свързани с градоустройствените и архитектурни проблеми на града; подготовката за строителство и срочното и качествено разработване на заданията и проектите.

За да се създаде една ясна, осъществима строителна политика за жилищно строителство, трябва да се стъпи на добре проучена прогноза за развитието на целия град в един по-общ аспект, обхващащ всички негови компоненти.

В този смисъл трябва да се постави въпросът за състоянието на генплана, възможностите на РПО и отношението на архитектурните кадри на града към неговите жизнени проблеми.

В последните няколко години архитектурното ателие на РПО не е в много добро състояние. То се занимава с решаване на отделни сгради, а не с комплекса от сгради. Тази незаинтересованост на русенската архитектурна колегия към комплекса се изрази и в неучастието ѝ в проведенния международен конкурс за градоустройствено решение на централната част на града. Този факт дава оценка за работата на ръководствата на РПО и САБ — Русе, чиито задачи като творчески организации е да организират своите членове в активно участие и отношение към проблемите на своя град.

В градоустройственото си развитие нашият град се намира в голяма криза. Вече 7 години се прави ревизия на генералния план, която още не е завършена. Това се отрази изключително неблагоприятно върху развитието на Русе. Винаги за това положение трябва да търсим в ИК на ГНС, др. В. Вълков и зам.-председател др. М. Николов, които не проявиха достатъчно аргументираност и убедителност за решаването на проблема. Ние смятаме, че МСА не помогна доста-

тъчно за по-бързото решаване ревизията на генплана на Русе. В момента е съставен колектив „Генплан“ в състав: проектан-ти от ИПП „Главпроект“ — София, РПО — Русе с участието на главния архитект на града. Колективът се ръководи от арх. Христо Генков. Към него са включени и специалисти от ИПП „Пътпроект“ и ИПП „Транспроект“.

Съгласно приетата програма през м. юни т. г., ще се за-вършат предварителните проекти, а окончателните планове ще се внесат в МС в края на годината.

Тук искаме да поставим въпроса, как ще продължи ра-ботата по градоустройството след одобряване на генералния план?

Като приемем, че генплана на един град е програма за действие, следва, че още отсега трябва да се мисли да изграж-дането на колектив, който по-нататък да го разработи. Ето защо поставяме пред МС въпроса за организирането на „Ди-рекция Генплан“ към ИК на ГНС, като проектантски колек-тив, обединяващ работата на сегашната група по районното планиране с допълнение от специалисти.

Не може да се мисли, че генпланът е документ, изслед-вал докрай всички варианти за развитието на един град. Трябва да се отбележи, че в световната практика градове от мащаба на град Русе се проучват непрекъснато, защото не-прекъснато се развиват.

Във връзка с това трябва да се обсъди и въпросът за структурата и организацията на районната проектантска организация — Русе.

Няма ли възможност да се създават два комплексни от-дела, които да поемат и решават, като задачи, всички про-блеми на един жилищен район, което включва решаването на обемното пространство, изграждане на района, жилищни-те и обществени сгради, обслужване и търговия и се стигне до декоративната и монументална украса в него. В много на предпазли страни на архитектите се поставят не отделно, а комплексни задачи. Това дава възможност в общия замисъл да се търси простотата на основния елемент — жилищната сграда и нейното типизиране.

Добър пример в това отношение е организацията на „Софпроект“ — София. На колектива, ръководен от арх. Бог-дан Томалевски, е възложен район „Изток“. В ателието се проектира градоустройството, проектират се и всички сгради.

В края на т. г. Русе ще получи генплан — концепция за един по-дълъг период до 2000-та година, а даже до 2050 година. Това е добре. Нас, обаче, ни безпокои сегашното състояние на градоустройството и неговата близка перспектива.

За сега гр. Русе разполага със следните градоустройствени разработки:

а) жил. комплекс „Възраждане“ — общо за 5435 апартамента, от които 2106 построени. До 1972 г. възможностите за застрояване на района се изчерпват;

б) жил. комплекс „Изток“ — има одобрен градоустройствен и регулационен план за 3896 апартамента;

в) район „Цаперката“ — има одобрен идейно-застроителен план. Регулационния план ще бъде обявен на население-то на района през I-то тримесечие на т. г. Районът е разработен да се изгражда предимно по индустриален начин: едропанелно, пълзящ кофраж и пакетно повдигани плочи;

г) районът между ул. „Г. Димитров“, бул. „Цар Освободител“, гарата и ул. „Бозвели“ — има одобрен идейно-застроителен и регулационен план за 720 апартамента;

д) жил. комплекс „Дружба“ — от 1968 г. в района беше наложена забрана за строителство. Има одобрен проект само по отношение на районирането, т. е. определени терени за обществени нужди, без да е приета застройката в жилищните квартали. Първоначално този район бе определен за 17 хил. жители; съгласно новите препоръки, които се дадоха по обсъждането, този квартал се разработва за население 45 х. жители.

Тези разработки дават възможност за планиране на строителство през следващите 3—4 години и то не за всички технологии. Най-неблагоприятно е положението с градоустройственото решение за едропанелното жилищно строителство. Съгласно нуждите и програмата, която предлагаме през VI петилетка, предвиждаме да бъдат построени 7900 едропанелни жилища. Къде ще се насочи това строителство е въпрос, който няма решение. Време за отлагане на неговото решаване нямаме, защото темповете на строителство рязко трябва да се повишават, за да можем успешно да решим жилищната криза, в която се намираме. А това може да стане, както вече изяснихме, само чрез промишлено строителство, което изисква свободни площадки, които предварително трябва

да бъдат подготвени за строителство, още повече ако това трябва да става на терени с големи наклони, както предвижда вариантът югозападно развитие на града — към „Чародейка“ и „Левента“.

Този въпрос трябва да бъде основната задача на ИК на ГНС, СУ „Жилищно изграждане“, РПО и на др. Д. Аврамов, М. Николов, арх. Б. Петров, Ф. Попова и арх. Неделчев.

Успоредно с жилищното строителство трябва да се изграждат и гаражи и паркинги за моторните превозни средства в града. Нуждите за тях нарастват с много бързи темпове и се превръщат в проблем. Данните показват, че само след 10 години колите на статичния транспорт в гр. Русе от 12 хиляди ще се увеличи на 50 хил. броя. Ето защо необходимо е много бързо да се вземат практически мерки за изграждане на обществени и лични гаражи така, че да се обезпечи 50% от собствениците на МПС да имат топли гаражи, а за всички останали паркинг-места.

Другари, след като съвсем накратко изяснихме някои от основните проблеми на градоустройството, искаме да се спрем на някои по-дребни и близки за решаване фактори, които съществено влияят върху жилищното строителство.

Един от тези фактори, който оказва влияние на ритмичността в жилищното строителство е навременното освобождаване и предоставяне на строителните площадки. С това ние не казваме нищо ново, което не е известно на ИК на ГНС и СУ „Жилищно изграждане“. Посвяваме този въпрос за това, защото вече редица години той не е намерил правилно решение, винаги е бил и засега още е повод за спор между жилищните райони и СУ „Жилищно изграждане“.

Вече няколко години организациите, които се занимават с жилищно строителство се въртят в един нескончаем омагьосан кръг: ГНС не освобождава срочно площадките, защото не му са дадени навреме заплануваните жилища, за да настане там хората, които живеят на тези площадки, а строителите не предават в срок пусковите обекти, защото със закъснение са им дадени площадките.

Тук нямаме основание да прехвърляме вината на строителите. Те имат право да изискват 2—3 месеца преди започване на строителството площадката да им бъде дадена на разположение, за да могат да извършат необходимата подготовка. Слабо място беше в работата на ИК на ГНС, на др. Въл

ков, на зам.-председателя по строителството др. М. Николов и на др. Ф. Попова, които не можаха своевременно да създадат солиден оборотен жилищен фонд. Направеното досега е много малко, то не ни задоволява. За 4-тых години на петилетката са изградени едва 207 апартамента, които са крайно недостатъчни. Положението още повече се отежнява и от обстоятелството, че наличният транзитен фонд не се използва напълно по предназначението си. Тук имаме предвид, това, че за мероприятията на ГНС заедно с генералната сметка трябва да се осигуряват средства за обекти, които се строят, за да не се ползува фондът, предназначен за населението.

Друга слабост е мудното решаване на законните процесни въпроси, като: оценки, отчуждавания и др. от ръководството и апарата на СУ „Жилищно изграждане“. Ще си послужи с няколко примера. През IV тримесечие на 1969 г. трябваше да започне строителството на ЖБ „Ком“ и „Мургаш“, с които да се осигури един нормален преход на строителството през настоящата година. Това обаче не стана, само поради липса на освободени площадки. Тук вината е на др. Фодина Попова и на инж. П. Златев, които може би не могат реално да оценят какви предпоставки създадоха за изпълнението на плана за тази година. Не по-добра ще бъде ситуацията и за следващата година, ако не се освободят навреме терените на ЖБ „Ахелой“, „Клокотница“, „Плиска“ и ако не бъдат ускорени отчуждителните процеси за новия комплекс „Изток“.

Крайно време е ИК на ГНС да реши спора между строителите и „Жилищно изграждане“ за това, кой ще се занимава с почистването на ямите и кой ще координира въпросите по площадките на ведомственото строителство.

Преодоляването на посочените слабости ще създаде нормални условия за работа на строителите и ще ги лиши от възможността да скриват недостатъците в организацията на своята работа. Ние вярваме, че изграденият координационен съвет ще помогне за решаването на тези проблеми.

*

* *

Друг фактор, който заема важно място за изпълнение предвидената план-програма за строителството на жилища до 1975 г., това са трудовите ресурси. Фактите показват, че

повече не е възможно да се развива строителството по екстензивен път. Ние не си правим илюзии, че е възможно да постигнем набелязаното увеличение на жилищния фонд по досегашния начин на работа. Затова предвиждаме бързото развитие на индустриалното жилищно строителство, при което заетите строителни работници относително ще намаляват. Необходимостта от работници за периода 1970—75 г. е показана на следната таблица:

Година Технологија	1970 г.		1971 г.		1972 г.		1973 г.		1974 г.		1975 г.	
	при 100% изп. на норм.	при 130% изп. норм. и 5% увел.	при 100% изп. на норм.	при 130% изп. норм. и 5% увел.	при 100% изп. на норм.	при 130% изп. норм. и 5% увел.	при 100% изп. на норм.	при 130% изп. норм. и 5% увел.	при 10% изп. на норм.	при 130% изп. норм. и 5% увел.	при 100% изп. на норм.	при 130% изп. норм. и 5% увел.
Монолитно	406	300	272	200	272	200	272	200	272	200	272	200
Едропанелно	198	146	331	244	479	353	553	407	553	407	994	734
Пътящ кофраж	59	44	127	94	147	109	177	131	177	131	177	131
Повдигани плочи	84	62	224	165	234	173	234	173	234	173	234	173
Всичко:	747	552	954	703	1132	835	1236	911	1236	911	1677	1238

От данните става ясно, че за шестгодишният период броят на работниците ще нарасне с около 700 души. Много важно е за нас от сега да разберем и предвидим структурните промени, които ще настъпят в състава на работната сила по професии. Новите методи на жилищно строителство все повече ще предявява искането от работници със специална квалификация, като монтажници на панели, на паропроводни инсталации, облицовачи, електрозаварчици, кранисти и други.

Тези структурни промени поставят нови задачи пред учебните заведения в града, които подготвят строителни работници — техникум по строителство, професионално-техническо училище по сградостроителство и сградостроителната школа. Специалностите за мазачи, паркетчи, мозайкаджии ще намаляват или в най-добрия случай ще се задържат на едно ниво, за сметка на посочените по-горе. Характерно е да се отбележи, че някои от новите професии са подходящи за прилагане труда на жените. Така например, с успех жените работят в Домостроителния комбинат № 2 — София и Варна по облепването на стените с тапети, полагат линолеума по подовите, извършват обшивката на стените в коридорите с изкуствени материали и т. н. Съгласно прогнозата на ОНС — Русе е предвидено строителният техникум до 1980 г. да приеме годишно по 51 ученика от окръга, за професионалното училище — по 210, и за школата — около 100 човека. ГК на БКП намира за необходимо отдел „Народна просвета“, ръководствата на учебните заведения и ръководството на ДСО — Русе още по-задълбочено да разгледат нуждите от квалифицирани строителни работници, структурните промени на които ще настъпят в резултат на механизацията и индустриализирането на строителството и се предложи една по-реална програма за обучение на младите специалисти за 6-та петилетка и в по-далечна перспектива.

*
* *
*

Другари,

Дотук в доклада изтъкнахме недостатъците на предварителната подготовка на строителството. Сега искаме да се спрем на организацията на производствения процес и използването на работната сила в жилищните райони.

Решенията на окръжния комитет на БКП за внедряване на научната организация на труда, производството и управлението са валидни и за ДСО — Русе и неговите подразделения. Навярно ще бъде несправедливо, ако се каже, че там не се работи за тяхното изпълнение. В тази връзка има разработени мероприятия на партийния комитет и стопанското ръководство, които са в процес на изпълнение. Така, например, за всеки обект са разработени мрежови модели за управление на строителните процеси. Мрежови графици има съставени включително и за строителството на жилищни блокове.

Досегашната практика показва, че досега е постигната едната страна — разработката на графиците, а не е осъществена втората страна — обезпечеността на обектите с това, което е необходимо, за да постигнем предвидените резултати. Ако бяха спазени тези условия, не би се получил парадокса — всичко е предвидено по мрежовия график, а жилищните обекти не се предават в определения срок. За 1969 г. са отчетени в двата жилищни района 16 458 човекодни престой по организационни причини.

Незадоволителната организация на производството влече след себе си и ниска производителност на труда и ниско възнаграждение на труда на работниците. За миналата година район „Жилищно строителство“ е изпълнил производителността на труда 86,6%, а средната работна заплата — 83,7%.

При район „Индустриално строителство“ това изпълнение е съответно: 98,7% и 93,2%.

Влияние върху изпълнението на тези показатели са оказали и други фактори, като например — текучеството, което за 1969 г. за двата жилищни района се вижда от постъпилите 506 броя и напуснали 420 строители.

От само себе си се налага изводът, че не липсата на работници е причината за лошите икономически резултати в жилищното строителство. Защото данните от Окръжния отдел на Държавно управление за информация показват, че за миналата година жилищният район е имал средно-списъчен брой работници — 506, при план 427, а Индустриалния — 461 работници, при план 456.

Следователно другарите П. Милков и Д. Христов вместо да занимават градските и окръжни органи по набирането на работна ръка и да ги принуждават да вземат временни мерки

в критичните моменти, очевидно трябва да се преборят със собствените си недостатъци. Необходимо е тежкостта да се сведе до минимум, като се създадат благоприятни условия за работа чрез подобряване организацията на производствения процес, чрез системно провеждане на мероприятия за повишаване квалификацията на изпълнителските кадри и подобряване на техния бит.

Градският комитет на БКП счита, че ръководството на ДСО отделя малко внимание на жилищното строителство, въпреки че то заема 41% от общия обем на поделенията му на територията на Русенски окръг. Становището си можем да подкрепим с много факти: по отношение неритмичното снабдяване на районите с материали, ненавременното им обезпечаване с тежка механизация, отнемането на бригади и др.

Друг голям въпрос, който с изключителна острота стои сега пред нас е качеството. Този въпрос беше поставен с голямо внимание на Националното съвещание с партийния, държавен и стопански актив, състояло се през м. януари т. г. Той бе поставен не за това, че досега нищо не е направено в това отношение, а затова, че ние само сме започнали истинска работа за подобряване на качеството, а сега тепърва трябва да го решаваме.

Оценката, която бе направена за качеството на произвежданата у нас продукция, е напълно валидна и за жилищното строителство. Качеството на строителното производство ние трябва да разглеждаме, като единен процес на плановете, задачите, проектирането и реализацията на проекта. Ето защо, ако заданието бъде слабо подготвено, то води до непрекъснати промени, както в процеса на проектирането, така също и в процеса на строителството.

Известно е, че проектът на жилищния блок, на неговото външно и вътрешно архитектурно оформление и изработване то на техническата документация, необходима за практическото изпълнение на проекта, говорят за равнището на проектантския колектив. Трябва да отбележим, че качеството на проектите, осъществени от колектива на РПО — Русе според нас не е на необходимото ниво. Особено незадоволителна е работата на групите по индустриално проектиране. Построените жилищни блокове по едропанелен начин не са претърпели изменения във външното си оформление през последните 7—8 го-

дини. Главно по вина на РПО — Русе недостатъчно приложение в жилищното строителство намират някои ефективни материали, които ще допринесат за още по-качествена хидро и топло изолация, за подобряването на различните облицовки, използването на трайни оцветители, материали-заместители, премахващи мокрите процеси — мазилки, мозайки, паркет и др.

Известно е обаче, че и най-добрият замисъл на проектанта ще остане само в проекта, ако той не се изпълни качествено в процеса на строителството. А тук е мястото да кажем, че досега ръководството на строителните организации и ЗСКИ насочваха вниманието си главно към количественото изпълнение. Сериозни пропуски по качеството на панелите има Завода за стоманобетонни конструкции и изделия. През последните две години в резултат на лошо изпълнената топлоизолация на панелите, некачествените геометрични размери и лошокачествен монтаж на панелите, станаха причина в около 300 апартамента да се появи конденз и мухъл. В резултат на това една част от тези жилища станаха негодни за обитаване. А това води до компрометиране на едропанелното жилищно строителство. Необходимо е МСА да осигури средства за изкупуване на крайно влажните апартаменти от собствениците, които с право не желаят да живеят в тях и се проведат експерименти за установяване причините за големия конденз и начина за неговото отстраняване. Не трябва да се забравя, че няма по-голямо разточителство и разхищение от лошо изпълнените монтажни работи. Като се има предвид, че некачествено изпълнение се среща не само при довършителните работи, но и при грубото строителство, какъвто случай имаше с някои наклонени колони в магазинния етаж на жилищен блок „Кракра“, некачествени колони на жилищен блок „Л. Димитрова“ и др. добре може да се разбере до какви лоши последици водят те. Много често се срещат видими армировки, издути бетони, непостоянна якост и др. Ние оценяваме, че при довършителните работи некачествено се извършват мазилките; като се допускат големи грапавини и провлачвания, какъвто е случаят с жилищните блокове от групата „Мидия Енос“, „Русия“, „Кракра“, „Варна“, а така също на жилищен блок „Г. Титов“ и др. Не отговарят на изискванията и мозайчните и паркетните настилки на жилищни блокове „Г. Титов“, „Г. Ди-

митров—II“ и др. За ниското качество на някои работи в строителството говорят протоколите на приемателните комисии. Така например, на жилищен блок „Г. Димитров —II“ комисията е констатирила, че средно на апартамент са допускати по 20 вида дефекти. От всичко това става ясно, че проблемът за качеството още не е решен успешно. А ние нямаме право да продължаваме да предлагаме на гражданите жилища с ниско качество, да злоупотребяваме със спестяванията на трудовете хора. Какво следва тогава да предприемем?

Борбата за качество трябва да се постави и започне цялостно, комплексно, на научна основа. Тя трябва да започне от инвеститора, от проектантската организация, от ръководствата на предприятията, които произвеждат строителни материали и районите за жилищно строителство. Крайно наложително е вече да бъде подобрена работата по организацията на контрола на извършваното строителство.

В нашия град има много органи, които се занимават с контрола по качеството на строителството. Това са инвеститорите, Държавен технически контрол, авторският надзор, качествениите контролори към строителните организации и техническите органи към ГНС. Следователно бедата не е в липсата на контролори, а в недостатъчната възискателност в процеса на строителството. Някои от тези специалисти се явяват в последния момент при приемането на сградата, само за да регистрират лошокачествено извършените работи. Затова нужно е в по-нататъшната работа да се прилагат най-сериозни мерки по отношение спазване на технологическия режим, като се осигурява постоянен и текущ контрол в работата на всички строителни звена. Наред с този строг контрол партийните организации, профорганизациите и организациите на ДКМС трябва да извършват целенасочена разяснителна и възпитателна работа с всички строители, работници и специалисти.

За качеството на строителството, изпълнявано по индустриалните технологии, голямо значение има топлофицирането им. Не напразно в номенклатурата за едропанелни жилищни сгради е отбелязано, че трябва да се изпълняват само с централно отопление. Отстъплението от това изискване ни донесе може би голяма част от неприятностите по конденза. Въпросът за топлофикацията не е обект на настоящия пленум, но искаме да го поставим дотолкова, доколкото има от-

пошение към жилищното строителство и да изразим тревогата си, че темповете, с които се изгражда топлофикацията в Русе, са крайно ниски.

За 1970 година има план да се реализира строителство на топлопrenoсна магистрала за битови нужди в размер на 560 000 лв. С тези средства могат да се завършат паропроводните отклонения за фабриката за хлебна мая на ДЗЗ „Дим. Благоев“, завод „Н. Киров“ — новата площадка и да се положат тръбите за водната магистрала до ЛВЗ „В. Коларов“, без да се извършат изолациите ѝ. В мероприятията на ОК на БКП е залегнало решение, което изисква топлофицирането на част от комплекса „Възраждане“ и ВИММЕСС да се извърши през 1970 г. За осъществяването на тази задача от ГСП „Топлофикация“ е направено предложение пред ОНС и ГНС — Русе годишната задача за 1970 г. да стане в размер на 1 364 000 лв. Ако се обезпечат тези средства и строителната организация ДО „Монтажи“ ги усвои, ще може да се подаде топла вода до ВИММЕСС и жилищните блокове „Цибър“, „Осъм“, „Искър“, „Простор“ и блока на ТЕЦ — Русе — около 144 апартамента. Изпълнението на тази задача от ДО „Монтажи“ е трудно осъществима. Освен това за посочените блокове няма осигурени средства и планирани чугунени радиатори от СУ „Жилищно изграждане“, които се доставят със специално разрешение.

За жилищен комплекс „Здравец“ има ПСД и работни чертежи само за жилищните блокове „Анг. Главчев“, „Олимп“ и „Ангел Гецов“. За останалите блокове в комплекса няма разработени проекти. Проектирането на същите е възложено на „Машелпроект“ — Русе, обаче, хонорар е обезпечен само за една част.

За строителството на магистралата са необходими около 1300 х. лв. през 1971 г. Обезпечаването на толкова парични средства и материали е трудна задача. Изпълнението на строително-монтажните работи от ДО „Монтажи“ изисква предварителна подготовка и организация. От изложеното става ясно, че топлофицирането на жилищните комплекси и особено „Здравец“ едва сега започва. Поради голямата нужда от топлофицирането на едропанелните жилищни блокове предлагаме пленумът да задължи бюрото на градския комитет да изслуша доклад от председателя на ИК на ГНС по

тоя въпрос и вземе мерки за възможно най-бързото решаване въпросите на пароснабдяването в комплексите „Възраждане“ и „Здравец“.

По отношение на електронизираждането града също остава. Остра е нуждата от трафопостове. Недостатъчно е направено по кабелирането, осветлението на входни артерии и някои улици на града. Планът за лимитното строителство през 1969 г. е изпълнен 74% и за самооблагането 44%. Ясно е, че въпреки големите нужди от подобряване електроснабдяването в града, планът се изпълнява крайно незадоволително, което още повече влошава качеството на електроенергията, която се продава на гражданите. За решаването на тези проблеми следва в продължение на 4—5 години да се осигуряват необходимите средства и се обезпечи тяхното реализиране.

До скоро водоснабдяването на града беше един голям нерешен проблем. С предсрочното завършване на новия сливopolски водопровод с диаметър 1200 мм в чест на 25-годишния юбилей на свободата, град Русе получи засега достатъчно количество вода.

В работата за завършването на обекта взеха активно участие колективите на строителните войски, СП „Водоснабдяване и канализация“, заводите „Ив. Димитров“, „В. Коларов“, „Г. Димитров“, „П. Караминчев“ и др. Въпреки достатъчното количество вода, обаче, същата няма да може да достигне високите етажи. Това налага ИК на ГНС да предвижда средства за изграждането на хидрофори.

Недостатъчни са средствата и за провеждане на благоустройствени мероприятия в изградените жилищни райони и комплекси.

*

*

*

Другари,

По-нататъшното подобряване на работата по жилищното строителство зависи от равнището и ефективността на партийното ръководство, осъществявано от ГК на Партията, Общостроителния партнен комитет и партийните бюра.

ГК на БКП и неговото бюро винаги са се занимавали с въпросите на жилищното строителство и са оказвали съдействие за развитието му.

През последните години под ръководството на ОК на Партията, ГК съумя да насочи усилията и вниманието на партийните бюра и организации към провеждане на мероприятия, които значително повишиха компетентността на партийното ръководство, повишиха боеспособността на партийните организации и доведоха до по-тясно свързване тяхната дейност със задачите на жилищното строителство.

Настъпи подобрене на политическата дейност и възпитателната работа на партийните организации, което допринесе за повишаване на авангардната роля на комунистите и засили влиянието ѝ сред останалите работници.

След IX конгрес и последвалите го пленуми, партийните бюра и организации в строителството провеждат по-системно и по-дейно инициативи, свързани с интензификацията на производството, с повишаване техническата и икономическата култура на специалистите и работниците, както и по въпроси на НОПТУ.

Партийното ръководство на профсъюзните и комсомолски органи и организации стана по-системно и задълбочено. Сега те провеждат полезни инициативи, които обхващат значителна част от профсъюзните и комсомолски членове.

Градският комитет на БКП полага усилия и за подобряване на работата и на партийните бюра и организации в институтите, предприятията и организациите (РПО, ЗСКИ, СУ „Жилищно изграждане“, ГНС и др.), имащи задължение да решават редица въпроси, свързани с жилищното строителство.

Посочените в най-общи линии подобрения на партийното ръководство на жилищното строителство не ни дават основания да не видим съществени слабости в партийната работа.

На първо място главният недостатък е, че все още има партийни организации, които не умеят и не успяват с формите и средствата на политическата и организаторска работа активно и целенасочено да влияят върху дейността и съзнанието на ръководните и изпълнителски кадри и на колективите за съществени изменения на съществуващата обстановка. От друга страна те не съумяват да оказват по-дейно съдействие на стопанските ръководства за по-задълбочено приложение на новата система на стопанско ръководство

и 44-то постановление на МС, както и за изменението на подхода при решаването на проблемните въпроси в духа на изискванията на Юлския пленум на ЦК на БКП.

Някои от партийните организации в строителството не водят пълноценен живот, не проявяват самона инициатива и не поставят на разглеждане на партийни събрания основните въпроси от работата на трудовите колективи, не използват правото си на партиен контрол. Примери в това отношение могат да се посочат в район „Жилищно строителство“, РПО и СУ „Жилищно изграждане“.

Обикновено на партийните събрания преобладава констативния и оплаквателен тон за една или друга производствена нередност, бие се по причините извън предприятието. Тези организации изпускат перспективата, не разграничават конкретните производствени задачи от вътрешно-партийната работа. Такова беше положението в партийните организации на район „Жилищно строителство“ и „Индустриален район“, където бяха проведени партийни събрания за разглеждане състоянието на жилищното строителство и пусковостта на обектите. Тези събрания се проведоха без добра предварителна подготовка, затова и резултатите бяха незначителни.

За да се повиши ефективността в партийните събрания, е необходимо докладите и информацията да се различават от докладите, изнесени на производствените съвещания. Преди всичко на партийните събрания трябва да се види, какво са направили, какво правят комунистите, не само като служебни лица и производственици, а преди всичко като комунисти, как изпълняват партийните си поръчения. В повечето случаи на събрания се вземат правилни решения, но не се следи и контролира тяхното изпълнение. Затова и ефектът от взетите решения е незадоволителен.

Причините за наличието на недостатъци в партийната работа в строителството се дължат от една страна на техния качествен състав и от друга — от стила и метода на работа на ръководните партийни органи.

Секретарката на градския комитет на Партията др. Цанкова и зав. отдел „Стопански“ др. Л. Лазаров изразходват повече сили по текущи въпроси и малко време отделят за първичните партийни организации в строителството. Ръководството на ДСО, на районите и другите предприятия и

организации, свързани с жилищното строителство, стремежи се да използват политическото влияние на градския комитет над отделни органи и лица, често ги превръщат в арбитър на нерешени въпроси между строителите, инвеститорите и проектантите, за координация на действия между изпълнителите по въпроси от финансов характер и особено по материално-техническото снабдяване. Стига се до там, че се търси компетенцията на градския комитет за даване мнения по условията на площадките, по спазване на техническата безопасност на обектите, по решаване на конструктивни въпроси.

Недостатъчното партийно влияние в отделните звена на институтите, организациите и предприятията, имащи отношение към жилищното строителство, е една от основните причини за наличието на слаба трудова дисциплина от редица работници, лошокачествени строително-монтажни работи и безпорядък на строителните площадки.

Влияние на Партията сред колективите в строителството могат да осъществят само бойки партийни организации, самоинициативни партийни групи и правилна разстановка на комунистите. Преценката на ГК на БКП е, че проблемът за партийното ядро в строителството не е решен докрай.

Съотношението на комунистите спрямо общия брой на заетите в отрасъла към IX конгрес е било 6,88%, а сега то е 7%. Ниският темп, с който нараства броят на комунистите, се дължи на текучеството на работниците — партийни членове. Само през последните две години са напуснали 31, а за същия период са приети 40. Влияние на ниския темп оказва и недостатъчната работа на ППО по подготовката и приемането на членове на Партията из средата на младите строителни работници и специалисти. Така например за посочения период ППО при ЗСКИ не е приел нито един, ППО при район „Жилищно строителство“ 7, ППО при район „Индустриално строителство“ 5.

Не е по-различно положението и в другите първични партийни организации в този отрасъл. Недостатъчният брой на комунистите и неправилната им разстановка са причините на много от обектите да няма комунисти. До м. октомври 1969 г. в ППО на Жилищния район от 27 технически ръководители на обекти, само един беше комунист.

За незадоволителната работа на ППО по тези въпроси търпи критика и ГК и неговите отдели, които малко време са отделяли за оказване помощ и упражняване контрол по работата на партийните организации от строителството. Незадоволителна е политическата и възпитателна работа за подобряване на трудовата и технологична дисциплина, против разхищенията на материали. Въпреки постоянните бележки и критики на ОК и ГК на Партията, относно лошото състояние на строителните площадки и района на ЗСКИ съвсем малко е направено. Особено голям безпорядък има на обектите на Жилищния район. Обща е оценката, че работата на ППО в този район е много слаба. Вина за това състояние на тази партийна организация има секретарят на Общостроителния комитет др. Д. Христов, затова, че е допуснато да се принизи работата на същата. Недостатъчно и докрай се провеждат в изпълнение всички запланувани мероприятия. Така например, въпреки че Общостроителният партиен комитет е разглеждал работата на ППО на двата района, то съществено изменение в тяхната работа не е настъпило. Показател за това е, че партийният комитет и партийните бюра не веднаж са обсъждали въпросите по пусковостта на обектите и качеството на СМР и въпреки всичко обектите не се завършват и предават в срок, допускат се много лошокачествено извършени работи.

Главен недостатък в работата на партийните организации е, че те не всякога умеят и успяват активно и целенасочено да влияят върху дейността и съзнанието на ръководните и изпълнителски кадри за съществени изменения на обстановката. От много данни, посочени в доклада и таблиците, става ясно, какво е било отношението на партийните организации по тези въпроси. Почти нищо не е извършено през изтеклия период за изграждане на временни партийни групи на обектите, чрез които ще може да се оказва влияние по изпълнение на производствените задачи и възпитание на работниците по опазване и икономия на материалите, завеждане порядък на строителните обекти. Нужно е още отсега да се вземат конкретни мерки от партийната организация на ЗСКИ за образцово благоустрояване и хигиенизиране на района на завода.

Освен това, необходимо е по-голямо внимание да се от

деля на нагледната агитация. По всички обекти и площадки да се поставят действени и мобилизиращи агитационни материали.

Занижена е взискателността към кадрите, както в ГК на БКП, така и от ОСПС и партийните бюра за изпълнение на възложените им задачи. Това се дължи, че е отдавано значително внимание на обективните трудности, съществуващи в строителството и на тази основа са търпени по същество редица неправилни разбирания и методи на работа на ръководството.

Максималното използване на интензивните фактори в строителството изисква политическата работа на партийния комитет, партийните бюра и организации да бъде насочена към пълна мобилизация на работниците и специалистите, за системно внедряване на най-новите постижения на науката и техниката, чрез прилагане на научната организация на производството, труда и управлението. Партийните организации трябва да застанат начело на борбата за ускоряване на техническия прогрес и да съдействуват за широко използване на знанията на специалистите. Нужно е да се повиши взискателността за най-строго спазване на трудовата и технологична дисциплина, за изпълнение указанията, дадени от др. Т. Живков на Националното съвещание от 16. I. т. г.

Важна роля за подобряване работата в жилищното строителство имат професионалните съюзи. Те трябва да мобилизират трудовите колективи за постигане на високи производствени резултати, за качествени проекти и качествени строително-монтажни работи. Все още в тая насока има значителни слабости. Воденото социалистическо съревнование има формален характер и в много случаи не съдействува в достатъчна степен за изпълнение на строителната програма по основните показатели, за предаване в срок и високо качество пусковите обекти.

Слабо място в дейността на профорганизацията е и възпитателната работа за укрепване на трудовата и технологичната дисциплина. Не се проявява необходимата настойчивост за повишаване квалификацията на проектантите, специалистите и работниците за изучаване и внедряване на собствения и на други организации чужд опит.

Ролята на комсомолската работа в строителството е огромна. Тази роля и за в бъдеще ще расте и ще се увелича-

ва, защото по-голяма част от работниците и служителите са младежи. Все още, обаче, слаби са младежките организации в ЗСКИ и РПО. Липсва целенасоченост в работата на тези организации, малко се прави за възпитание и повишаване квалификацията на младите работници и специалисти.

Не се работи достатъчно върху младежите за създаване любов към строителната професия, недостатъчна е работата за набиране на младежи за строителната школа в строителната организация.

Другари,

Основен показател в дейността на строителната организация и ЗСКИ трябва да стане най-бързото въвеждане в действие на производствените мощности при високо качество и рентабилност на жилищното строителство.

За да се постигне подем в жилищното строителство и да се изпълни докрай набелязаната програма, налага се решително да се издигне работата на ИК на ГНС, а също и равнището на партийните и стопански ръководства на ДСО, двата жилищни района, ЗСКИ, Жилищно изграждане и РПО, в съответствие с изискванията на Юлския и Септемврийския пленуми. Основните задачи, които сега пленумът поставя са: окончателно да се реши въпросът със създаването на Домостроителен комбинат през 1970 г., да се одобри генпланът на града, да се разработи за период от 5 години пълна програма за жилищното строителство, да се реши въпросът с проектната готовност и по-голямата повторяемост на жилищните обекти, да се подобряват и усъвършенствуват новите индустриални методи в жилищното строителство, все по-голямо приложение да намират най-новите ефективни и синтетични строителни материали, да се подобри качеството на СМР, да се реши въпросът за спазване пусковите срокове, да се създадат условия за устойчиви темпове в строителното производство, неотклонно да се увеличават обемите и да се постига планиваната рентабилност.

С това фактически се осъществяват решенията, приети на Осмия и Деветия конгрес на Партията и Юлския пленум на ЦК на БКП, да се намерят най-ефикасни пътища и методи за ускоряване на строителството и решаване на жилищния проблем чрез използване на всички съществуващи резерви.

За слабата и незадоволителна работа на жилищните райони в настоящия момент говорят и фактите за ниското изпълнение, което те са постигнали през двата месеца на настоящата година. За този период обемът на годишния план е изпълнен 10,5%. При това още от сега е настъпило смущение в партийното и стопанско ръководство на тези райони, като считат, че плануваният обем на някои обекти (жилищен бл. „Лермонтов“, „Гурко“ и др.) няма да бъде изпълнен. Нужно е партийното ръководство много отговорно да постави задачата, за да се вземат изключителни мерки за изпълнение плана по всички показатели.

Няма съмнение, че трудовите колективи, под ръководството на партийните организации от строителството ще посрещнат славната годишнина на Ленин с нови, още по-големи производствени успехи. Допълнително разработените нови мероприятия за внедряване на научната организация на производството, труда и управлението, за успешно прилагане принципите на Саратовската система за бездефектна продукция са най-сигурният път за предсрочното достигане на основните техникоикономически показатели на петгодишния народностопански план, за успешно изпълнение на голямата напрегната програма за жилищно строителство, за достойно посрещане на славната 100-годишнина от рождението на В. И. Ленин, за достойна среща на Десетия конгрес на Българската комунистическа партия.

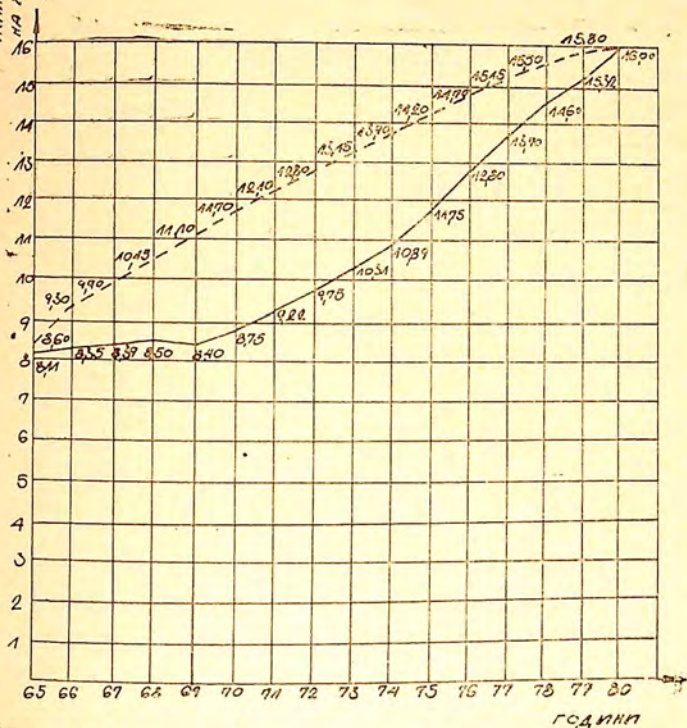
ГРАДСКИ КОМИТЕТ НА БКП — РУСЕ

ТАБЛИЦА
ЗА ИЗГРАДИЛИТЕ ЖИЛ. И ЗАДОВОЛЯВАНЕ НА ЖИЛ.
НАЖДИ С НЕОБХОДИМАТА ЖИЛ. ПЛОЩ СЪГЛАСНО
ДИРЕКТИВИТЕ

ГОДИНА	ИЗГРАДИЛИ ПРЕЗ ГОД. АПАРТИМ.	СРЕДНА ЖИЛ. ПЛОЩ НА АПАРТ.	НОВА ЖИЛ. ПЛОЩ	ВСИЧКО НАЛИЧ. ЖИЛ. ПЛОЩ	НАСЕЛЕН.	ИЗГРАДИЛИ ЖИЛ. ПЛОЩ НА 1 ЖИТ.
1965	975	—	59900	1106080	136.000	8,11
1966	749	—	35980	1142060	137.600	8,35
1967	921	—	33870	1175930	140.100	8,39
1968	1166	—	46600	1222530	144.000	8,50
1969	1051	—		1269130	151.500	8,40
1970	1588	5540	87500	1357030	155.000	8,75
1971	2140	—	118500	1475530	160.000	9,22
1972	2800	—	144000	1679530	166.000	9,75
1973	2860	—	158000	1777530	172.000	10,31
1974	2860	—	158000	1935530	178.000	10,89
1975	4060	—	224500	2160030	184.000	11,75
1976	4360	—	241500	2401530	188.000	12,80
1977	4360	—	241500	2643030	193.000	13,70
1978	4360	—	241500	2884530	198.000	14,60
1979	4360	—	241500	3126030	204.000	15,32
1980	4360	—	241500	3367530	210.000	16,00

ЗА ЗАДОБОЛЯВАНЕ ЖИЛ. НАЖДИ В
ГР. РАСЕ ДО 1980Г. СЪГЛАСНО ДИРЕКТИВИТЕ

жил. площ в м²
на жител

--- Темпове за ритмично изграждане на жил. площ в м² на жител - съгласно директивите.
— Изграждане на жилищна площ в м² на жител - съгласно наличн. мощност.

